

คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต

สันติวัฒน์ จันทร์ไฉ

ความเป็นมาของการยืมคำภาษาบาลีสันสกฤต

- ▶ ไทยรับภาษาบาลีสันสกฤตจากอินเดีย ผ่านความเชื่อ ศาสนา วรรณคดี
- ▶ อิทธิพลของภาษาบาลีสันสกฤตปรากฏครั้งแรกในศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่จารึกเมื่อ พ.ศ. 1826 ชื่อน่าสังเกต คือ มีคำภาษาสันสกฤตปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น
 - ▶ ศรีอินทราทิตย์
 - ▶ ศรีทธา
 - ▶ พรรยา
 - ▶ ธรรม

ลักษณะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

- ▶ ภาษาบาลีสันสกฤตจัดเป็นภาษาตระกูลอินโด-อารยัน
- ▶ ภาษาบาลีเป็นภาษาอินโด-อารยันรุ่นกลาง
- ▶ ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาอินโด-อารยันรุ่นเก่า
- ▶ ภาษาบาลีสันสกฤตมีลักษณะใกล้เคียงกันมากแต่เป็นคนละภาษา

ลักษณะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต (ต่อ)

ประเด็น	ภาษาบาลี	ภาษาสันสกฤต
พยัญชนะ	33 ตัว*	35 ตัว เพิ่ม ศ ษ
สระ	8 ตัว อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ	14 ตัว 8+ ไอ เอา ฤ ฤ ฤ ฤ
ตัวสะกดตัวตาม	มีหลักตัวสะกดตัวตามที่แน่นอน 1 สะกด 1 2 ตาม 3 สะกด 3 4 ตาม 5 สะกด ทุกตัวในวรรคเดียวกันตามได้	ไม่มีหลักตัวสะกดตัวตามที่แน่นอน

ลักษณะของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต (ต่อ)

ประเด็น	ภาษาบาลี	ภาษาสันสกฤต
การควบกล้ำ	ไม่นิยมคำควบกล้ำ	นิยมตัวควบกล้ำ
พยัญชนะที่นิยม	พ	ท
คำ	ริ อยู่กลางคำ	เคราะห์ อยู่ท้ายคำ

หลักตัวสะกดตัวตาม

วรรณ	ตัวที่ 1	ตัวที่ 2	ตัวที่ 3	ตัวที่ 4	ตัวที่ 5
กะ ล้าคอ	ก	ข	ค	ฌ	ง
จะ เพดาน	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
ฎะ ฟัน	ฎ	ฐ	ฑ	ฑ	ณ
ตะ ปุ่มเหงือก	ต	ถ	ท	ธ	น
ปะ ริมฝีปาก	ป	ฝ	พ	ภ	ม

คำคู่เทียบภาษาบาลีสันสกฤต

บาลี	สันสกฤต
อิสี	
ขัตติยะ	
มัชฌิม	
จุฬา	
ศึกษา	
ปฐุม	
ปัญญา	
วิตถาร	

วิธีใช้คำบาลี สันสกฤต ในภาษาไทย

- ▶ ใช้คำบาลีสันสกฤตในความหมายเดียวกัน
- ▶ ปฐุม/ ประถม, มัชฌิม/ มัชยม, ภริยา/ ภรรยา
- ▶ ไทยใช้คำบาลีสันสกฤตในความหมายต่างกัน
- ▶ กีฬา/ กรีทา
- ▶ ไทยเลือกใช้คำที่มาจากภาษาใดภาษาหนึ่ง
- ▶ สัทธา/ ศรัทธา, บัลลังก์/ บรรยงก์

คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต เพราะเหตุใด

คำ	บาลี	สันสกฤต	เหตุผล
ไอศวรรย์			
ราชฎร			
วิตถาร			
อิทธิ			
ขันธ			

คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต เพราะเหตุใด

คำ	บาลี	สันสกฤต	เหตุผล
เสาร์			
วิเคราะห์			
ปฐม			
จักร			
วิเศษ			

คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต เพราะเหตุใด

คำ	บาลี	สันสกฤต	เหตุผล
มฤตยู			
มัจฉา			
กรรม			
กิตติ			
กีฬา			